

prima instanță: P. Codreanu
instanța de apel: S. Caitaz, A. Doga, A. Nogai

2ra-2165/14

DECIZIE

03 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Galina Stratulat

Judecătorii Iuliana Oprea, Valentina Clevadi, Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Gavrilă Gheorghe, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Guțu Nicolae împotriva lui Gavrilă Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului material, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2014, prin care a fost repusă în termen cererea de apel depusă de către Gavrilă Gheorghe, respins apelul declarat de către Gavrilă Gheorghe și menținută hotărârea Judecătoriei Călărași din 24 decembrie 2012

c o n s t a t ă

La 27 iunie 2012 Guțu Nicolae a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gavrilă Gheorghe cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 20 septembrie 2012 dînsul a convenit cu Gavrilă Gheorghe la vânzarea-cumpărarea autoturismului de model Audi A4, nr. caroseriei WAUZZZ8E58A100034, nr. motorului BRDO46500, nr. de înmatriculare CL AO 905, la prețul de 12 500 euro, care aparținea pîrîului cu drept de proprietate. Pîrîtul a confirmat că automobilul se află în perfectă stare de funcționare și nu necesită verificare tehnică.

La aceeași dată, la Biroul de înmatriculare a transporturilor nr. 6 din mun. Chișinău au înregistrat tranzacția de vânzare-cumpărare și eliberată factura invoice seria nr. 04Pt335501 din 20 septembrie 2012, în baza căruia dînsului i-a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra automobilului susmenționat, fiindu-i acordat nr. de înmatriculare C QE 018.

Menționează reclamantul că la data de 25 septembrie 2012 deplasîndu-se cu autoturismul procurat, a depistat careva defecțiuni tehnice la acesta. Automobilul a fost prezentat Centrului de reparație auto „Auto Center Rumeon”, unde pentru schimbarea a patru injectoare ale motorului l-a constatat în total 46 444 lei.

Indică reclamantul că angajatul centrului de reparație auto, care a efectuat verificarea tehnică a autoturismului, l-a informat că mijlocul de transport în cauză a fost anterior suspus verificării tehnice la cerința pîrîului și i-au fost depistate aceleași defecțiuni.

Astfel, pîrîtul la încheierea tranzacției de vânzare-cumpărare a automobilului cunoștea despre defecțiunile acestuia, însă dînsul nu a fost informat.

Cu privire la înlăturarea viciilor la autoturismul procurat s-a adresat de nenumărate ori pîrîtului, însă fără succes.

Pe parcursul examinării cauzei reclamantul a depus cerere de modificare a pretențiilor, solicitînd încasarea de la Gavrilă Gheorghe în beneficiul său a sumei de 46 444 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma ascunderii viciilor la automobilul de model Audi A4, nr. caroseriei WAUZZZ8E58A100034, nr. motorului BRDO46500, la momentul tranzacției de vânzare-cumpărare a acestuia, precum și a cheltuielilor privind efectuarea verificării tehnice în sumă de 318 lei, pentru asistență juridică în sumă de 3000 lei, cheltuielilor legate de asigurarea acțiunii în sumă de 2400 lei și pentru taxa de stat în sumă de 1393,32 lei, în total a sumei de 53 555,32 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Călărași din 24 decembrie 2012, acțiunea a fost admisă, încasîndu-se de la Gavrilă Gheorghe în beneficiul lui Guțu Nicolae suma de 53 555,32 lei, constituită din 46444 lei – cheltuieli pentru reparația automobilului, 318 lei – cheltuieli pentru efectuarea verificării tehnice a automobilului, 3000 lei – cheltuieli de asistență juridică, 2400 lei – cheltuieli de executare în vederea asigurării acțiunii, 1393,32 lei – cheltuieli pentru taxa de stat achitată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2013, apelul declarat de către Gavrilă Gheorghe a fost admis, casată hotărîrea Judecătorei Călărași din 24 decembrie 2012 și emisă o nouă hotărîre de respingere a acțiunii. S-a încasat de la Guțu Nicolae în beneficiul lui Gavrilă Gheorghe suma de 1045 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2014, a fost admis recursul declarat de Guțu Nicolae, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2013 și restituită pricina spre rejudecare în instanța de apel la stadia de primire a cererii de apel, în alt complet de judecatori.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2014, a fost repusă în termen cererea de apel depusă de către Gavrilă Gheorghe, respins apelul declarat de Gavrilă Gheorghe și menținută hotărîrea Judecătorei Călărași din 24 decembrie 2012.

La 05 mai 2014 Gheorghe Gavrilă a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărîrile pronunțate, pe motiv că la examinarea pricinii în prima instanță nu a participat. Instanțele și-au motivat hotărîrile de admitere a pretențiilor în baza actului de verificare a automobilului de model Audi A4 nr. de înmatriculare CQE 018 prin care se atestă verificarea ordinară a vehiculului la data de 25 septembrie 2012, precum și în baza actului ATO 7.5/1-2 din 25 septembrie 2012 prin care a fost recomandată schimbarea a 4 injectoare la automobilul în cauză, însă la capitolul defecțiuni nu sunt indicate careva înscrisuri privind defectul nemijlocit și cauza apariției acestuia. Nici probe nu au fost administrate ce ar confirma culpa recurentului pentru cauzarea defecțiunilor enunțate și nici legătura cauza între pretențiile invocate și vinovăția presupusă. Or, aceste

înscrisuri atestă doar faptul că automobilul a fost supus verificării și i-au fost prescrise careva recomandări.

Nu au fost administrate nici probe ce ar confirma cuantumul prejudiciului material cauzat.

Este inaplicabil litigiului dat prevederile art. 1398 Cod civil, în cazul în care nu a fost demonstrată vinovăția recurentului în cauzarea prejudiciului material.

Instanțele nu au luat în considerație nici faptul că Guțu Nicolae la data cumpărării automobilului a preluat riscul pieirii și deteriorării fortuite a bunului, în situația în care vânzătorul și-a executat obligația contractuală privind punerea la dispoziția cumpărătorului a bunului.

Necesitatea apărută ulterior de verificare a automobilului sau înlăturarea anumitor defecțiuni, aparține cumpărătorului și nu constituie o obligație a vânzătorului.

La ședința din 13 martie 2014 nu a fost audiat martorul Hioară Alexandru și nici reprezentantul intimatului nu a cerut audierea lui. Cu toate acestea însă, instanța a reținut la soluția adoptată de declarațiile martorului în cauză din spusele reprezentantului lui Guțu Nicolae, care nu corespund adevărului și realității.

Nu s-a stabilit printr-un act sau expertiză că defecțiunile erau prezente pînă la data vânzării automobilului. Ba mai mult, nici vreun contract în formă scrisă nu a fost încheiat între părți ce ar indica careva clauze în acest sens. Or, relațiile de vânzător-cumpărător s-au consumat la data de 20 septembrie 2012, cînd recurentul a predat automobilul și s-a achitat prețul integral pentru bunul procurat.

Instanțele nu au luat în considerație prevederile art. 763 al. (2) Cod civil, care expres stipulează că este fără vicii materiale bunul care la transferarea riscurilor are caracteristicile convenite. În cazul în care nu s-a convenit asupra caracteristicilor bunul nu are vicii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul, la 05 mai 2014, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul și a menține hotărârile judecătorești din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum s-a stabilit, la 20 septembrie 2012 Guțu Nicolae a cumpărat de la Gheorghe Gavrilă automobilul de model Audi A4 cu numărul caroseriei WAUZZZ8E58A100034 la prețul de 12500 Euro, fapt confirmat prin factura invoice seria A nr. 04PT335501 (f.d.5).

La 25 septembrie 2012 automobilul a fost supus verificării tehnice la dealerul oficial Audi - SRL „Rumeon”, în rezultatul căruia s-a constatat că acesta are defecțiuni și este necesară schimbarea injectoarelor motorului în număr de 4 buc., la

prețul de 10551 lei per bucată, în sumă totală de 42204 lei, inclusiv 4240 lei – pentru executarea lucrărilor de schimb a pieselor (f.d. 8-10).

Conform înscrisurilor de la f.d. 78 și 81, rezultă că intimatul a prezentat vehiculul la 06 noiembrie 2012 și, respectiv, la 28 noiembrie 2012 la SRL „Rumeon”, care a executat lucrările de înlocuire a celor 4 injectoare la automobilul Audi A4, pentru ce a achitat costul lucrărilor în mărime de 4240 lei.

Prin prezenta acțiune Guțu Nicolae pretinde la încasarea de la Gheorghe Gavriliță a costului celor 4 injectoare în sumă totală de 42204 lei, 4240 lei – pentru executarea lucrărilor de înlocuire a injectoarelor, 318 lei – lucrările de diagnostică pentru stabilirea neconformităților (f.d.8,9), 2400 lei – cheltuieli pentru asigurarea executării acțiunii și intentarea procedurii de executare (f.d.36-37), 3000 lei - cheltuieli de asistență juridică (f.d. 38) și 1393,32 lei – cheltuieli de judecată.

Conform art. 753 al. (1) Cod civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar acesta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Contractul de vânzare-cumpărare fiind unul sinalagmatic, creează obligații reciproce și interdependente, ceea ce presupune că fiecare parte se obligă în virtutea angajamentului pe care și l-a asumat cealaltă parte.

În vederea confirmării valabilității actului juridic, norma materială impune și alte conduite obligatorii și imperative instituite expres de lege și anume, vânzătorul este obligat să predea bunul fără vicii materiale, conform art. 763 al. (1) Cod civil.

Astfel, în urma vânzării-cumpărării automobilului, Gheorghe Gavriliță, în calitate de vânzător, era obligat de a preda bunul fără vicii materiale, iar Guțu Nicolae, în calitate de cumpărător, era obligat de a plăti prețul ce corespundea bunului vândut. Din circumstanțele cauzei rezultă că Gheorghe Gavriliță nu și-a onorat obligațiile contractuale și a vândut un automobil care de fapt era defectat.

Viciile mărfii constituie lipsa unei însușiri inerente mărfii predate, care o face improprie destinației ori folosirii normale sau îi micșorează valoarea sau valoarea de întreținere. În cazul din speță, viciul depistat (4 injectoare defectate) au micșorat valoarea automobilului cu 42204 lei.

În aceeași ordine de idei mai urmează de menționat că, vânzătorul poartă răspundere numai dacă viciile existau în momentul vânzării, chiar dacă defectele (efectul) apar ulterior acestui moment. Or, Guțu Nicolae a depistat existența viciilor la bunul procurat doar la a 5 zi după încheierea contractului de vânzare-cumpărare, iar la 27 septembrie 2012 s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată (f.d.2).

Art. 765 al. (1) Cod civil exclude dreptul cumpărătorului de a înainta pretenții în privința viciilor, dacă în momentul încheierii cunoștea despre acestea, iar conform al. (2) art. 765 Cod civil, cumpărătorul poate beneficia numai atunci de drepturile care rezultă din viciul pe care nu l-a cunoscut în urma unei culpe grave când vânzătorul a trecut sub tăcere în mod dolosiv viciul sau a preluat o garanție pentru existența unei caracteristici.

Deci, în cazul în care cumpărătorul în momentul încheierii contractului cunoștea viciile bunului și a cumpărat bunul, se consideră că el a acceptat bunul cu vicii. Prin urmare, într-o asemenea situație, vânzătorul nu poartă răspundere pentru viciile bunului. Cumpărătorul poate beneficia de drepturile sale în privința viciilor pe

care nu le-a cunoscut numai dacă această necunoaștere se datorează unei culpe grave a vânzătorului când acesta a trecut sub tăcere viciul sau când vânzătorul a garantat existența unei caracteristici a bunului.

Martorul Hioară Alexandru, angajat al centrului auto „Rumeon”, la ședința din 24 septembrie 2013 a explicat că injectoarele la acest automobil nu funcționau și pînă la data cumpărării vehiculului de către Guțu Nicolae, declarînd cert că acest automobil, fiind unul sportiv și rar întîlnit în Republica Moldova, a fost deservit și anterior de SRL „Rumeon” (f.d.89-90). Or, în atare situație rezultă că vânzătorul Gheorghe Gavriliță a trecut sub tăcere despre faptul defectării injectoarelor și a vîndut lui Guțu Nicolae automobilul la prețul comercial stabilit pentru acea perioadă, fără a reduce din valoarea automobilului costul injectoarelor defectate, mărimea cărora influențează nemijlocit prețul achitat de cumpărător.

Mai urmează de menționat că Gheorghe Gavriliță nu a prezentat probe ce ar confirma efectuarea controlului calității bunului înstrăinat la momentul vînzării lui, or acestea ar exclude direct disputele referitoare la aprecierea calității.

În urma circumstanțelor expuse mai sus, Guțu Nicolae era în drept de a înainta prezenta acțiune și de a cere cheltuielile de remediere pentru înlăturarea viciului depistat, inclusiv pentru executarea lucrărilor de reparație și de procurare a materialelor, precum și a altor cheltuieli aferente.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că Guțu Nicolae la data cumpărării automobilului a preluat riscul pieirii și deteriorării fortuite a bunului, în situația în care vânzătorul și-a executat obligația contractuală privind punerea la dispoziția cumpărătorului a bunului, prin prisma art. 759 al. (1) Cod civil, deoarece aplicabil contractului de vânzare-cumpărare riscul este considerat pieirea sau deteriorarea bunului ce constituie obiectul contractului, care au survenit independent de voința vânzătorului sau cumpărătorului, ca o consecință a cazurilor neprevăzute sau a circumstanțelor de forță majoră. În speța dată însă, riscul pieirii sau deteriorării fortuite a bunului nu poate fi transferat cumpărătorului, deoarece defecțiunea depistată s-a datorat nu din cauza unei situații neprevăzute sau în rezultatul unei forțe majore, ci din culpa vânzătorului care a trecut sub tăcere despre existența viciului, acționînd astfel cu rea-credință.

Argumententele recurentului precum că litigiul în prima instanță a fost examinat în lipsa lui, la fel nu au relevanță, deoarece conform procurii și mandatului de la f.d. 27 și 28 rezultă că interesele lui Gheorghe Gavriliță au fost reprezentate de către avocatul Lilia Prodan. Or, prin prisma art. 75 al. (1) și al. (4) CPC, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși.

Nu pot fi reținute nici motivele că la ședința din 13 martie 2014 nu a fost audiat martorul Hioară Alexandru, în situația în care acest martor a dat explicații la ședința din 24 septembrie 2013 și, ba mai mult, avocatul recurentului, Lilia Prodan, a formulat întrebări acestui participant la proces în vederea susținerii poziției persoanei reprezentate (f.d.89-90).

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide de a respinge recursul și a menține hotărârile judecătorești.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Gavriliță Gheorghe.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2014 și hotărârea Judecătoriei Călărași din 24 decembrie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Guțu Nicolae împotriva lui Gavriliță Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Galina Stratulat

Judecătorii

Iuliana Oprea

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari